

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

כתובות סז-עג | פרשת כי תבא | גליון מס' 141

דף סז: ע

יתום שבא לישיא שוכרין לו בית ומציעין לו מטה וכל כלי תשמישו ואח"כ משיאין לו אשה כו' - כותב הגאון ר' יוסף ענגיל בספרו בית האוצר (מערכת א - ד כלל י"ד) שג' דברים אלו הם נגד מ"ש (ברכות נ"ז ע"ב) ג' דברים מרחיבין דעתו של אדם אשה נאה כלים נאים ודירה נאה. וה"נ שוכרין לו בית, נגד דירה נאה. מציעין לו מטה וכל כלי תשמישו, נגד כלים נאים. ומשיאין לו אשה, נגד אשה נאה ע"ש עוד.

מעשה באנשי גליל שלקחו לעני בן טובים כו' ההוא דאתא לקמיה דרבי נחמיה כו' אוי לו לזה שהרגו נחמיה כו' איהו הוא דלא הוה ליה לפנוקי נפשי - לכאן צריך לבאר מ"ש בהך עני דאנשי גליל שדאגו למחסור פינוקיו והאכילוהו מעדנים כל יום, וכמו שדרש הלל די מחסורו אפילו עבד לרוץ לפניו, ואילו גבי ר' נחמיה התרעם על עני זה שהתרגל לתענוגים ופינוקים.

וביאר בבבלי לעתים (דרוש שני לשבת זכור) דדוקא בהך עני דאנשי גליל, כדאיתא שהי' בן טובים, היינו שגדל בבית עשירים, ושם התרגל לחיי רווחה, ואכל למעדנים, ושוב כשנהפך עליו הגלגל, לא יוכל להנתק מהרגלו, בעני כזה מצוה לדאוג לכל צרכיו, וליתן לו כדי מחסורו מעינוגיו ומעדניו. אבל מי שמעולם לא הי' עשיר והוא מתרגל מעצמו לחיי רווחה ומבזבז כספו על תענוגי עולם הזה, על זה אמר ר' נחמיה אוי לו לזה שהרגו נחמיה. וע"ש מה שהאריך בגנות ההולכים אחרי תאוות לבם ואינם מסתפקים במועט.

דף סח: ע

מעלים עיניו מן הצדקה כאילו עובד עבודת כוכבים - לכאן תמוה איך החמיר כ"כ בענינו להשוות מעלים עיניו מן הצדקה לעובד עבודה זרה.

וביאר בערבי נחל (פר' בהעלתך דרוש ב') דהעונש של עבודת כוכבים הוא ונכרתה הנפש ההוא מישראל (שם י"ט י"ג) היינו שנפשו מתנתקת ומבודדת מעדת ישראל.

דף סז: ע

גמלים של ערביא אשה גובה פורנא מהם - ובתוס' הביאו תקנת הגאונים שגובים האידנא ממטלטלי דיתמי. בשו"ת הריב"ש (סי' שצ"ב) כתב ב' טעמים לתקנת הגאונים. א' טעם הרמב"ם (בפירוש המשניות) דמפני תיקון העולם ראו לכופ' היתומים במצוה דלפרוע חוב אביהם, ואף בשאר יורשים שאינם בנים, שאין מוטל עליהם מצוה זו לא פליג בתקנתיהו. ב' טעם הרא"ש דהאידנא כל עסקינו במטלטלין, הו"ל כגמלא של ערביא וארנקי דמחוזא שהאשה גובה מהם.

וכתב באבני מלואים (סי' ק' סק"ה) דאיכא נפק"מ לדינא בין בתי תרי טעמי, אי הבעל חוב גובה גם מהראוי, דלטעם הרמב"ם שראו לכופ' על מצות היתומים לפרוע חוב אביהם, והרי מצוה זו שייך גם במה שמגיע אחר כך, ולכן האידנא מחמת תקנת הגאונים חייבים לפרוע בראוי זה.

אבל לטעמו של הרא"ש משום דהאידנא סמיך דעתי אמטלטלי, והו"ל כקרקע, והרי גם הקרקע אינו גובה בשבח של הקרקע, ולכן גם במטלטלי האידנא אינו גובה מהם.

עוד נציין שמה שהכתובה נקראת "פורנא" כתב הרמב"ן (בראשית מ"ט כ"ב) שהוא מלשון שבח, כמו אפריון נמטיי לרבי שמעון בב"מ קי"ט ע"א, שהכתובה היא שבח בית אביה.

יתום ויתומה שבאו להתפרנס מפרנסין את היתומה ואח"כ את היתום מפני שהאיש דרכו לחזור על הפתחים ואשה אין דרכה לחזור - החפץ חיים זצ"ל בספרו אהבת חסד (ח"א פרק ששי הלכה ג' ונתיב החסד שם) למד מכאן, דאע"ג דקיי"ל דקרוב קודם להלוותו ולתת לו צדקה, מ"מ אם הקרוב יכול יותר בקלות להשיג הלוואות מאחרים והאינו קרוב אינו יכול להשיג בקלות מאחרים, האינו קרוב קודם. וכמו דאמרינן כאן דאע"ג דאיש קודם לאשה לכל דבר מ"מ מפרנסין את היתומה תחילה משום דאין דרכה לחזור.

והנה כל ישראל הם קומה שלמה, וכמו שטבע האדם שחם ודואג לכל אבריו מראשו ועד כף רגליו, ואפילו לאצבע קטנה שברגלו, כן הוא מטבעו שהוא מרחם ודואג לכל אחד ואחד מישראל יהי מי שיהי. אבל מי שמעלים עיניו מן הצדקה ואינו מרחם עליהם, סימן הוא שנפשו נכרתה מהם דאין לו שייכות לעדת ישראל, כיון שאינו חם ומרחם עליהם.

עוד נציין למש"כ רבינו החיד"א זצ"ל בספרו פתח עינים (על ב"ב י"ע"א): אפשר לפי פשוטו לפרש כך: כי הנה עיניו תחזינה מישרים מה שכתוב בתורה על מצות הצדקה, "כי בגלל הדבר הזה יברכך" ושנוי בנביאים "הלא פרום לרעב לחמיק ועניים מרודים תביא ביתך אז יבקע כשחר אורך וגו'" ומשולש בכתובים "וצדקה תציל ממות רודף צדקה וחסד ימצא חיים" וכו', גם אלו שקורא בתורה נביאים וכתובים ושומע כמה מעלות טובות לצדקה והוא מעלים עיניו, מורה שאינו מאמין בתורה בנביאים ובכתובים ובדברי רבותינו ז"ל וסובר שהקב"ה אינו משלם לו ואינו מאמין לו בשכר ולא בפורענות וא"כ הוא כופר והווי כאילו עובד ע"ז. ובגמ' איתא "כאילו עובד ע"ז" וזה לא ע"ז ממש.

ונהירא שראיתי לרבינו מורינו הרב רבי חיים וויטאל זלה"ה בדרשותיו בכתב שכתב, ולכן כתוב "פן יהי דבר עם לבבך בליעל", דלא כתיב דהוי כע"ז ממש, דהתם בע"ז אפי' מחשבה רעה מצרפה, אמנם בצדקה אינו נחשב כע"ז אלא כשידבר ג"כ, וזהו שאיתא "דבר" עם לבבך בליעל עכ"ד.

ובקובץ שיעורים על ב"ב (אות נ"א) כתב לבאר בזה: דעובד ע"ז הוא משום שסובר שבידיה של ע"ז להטיב ולהרע, והמעלים עיניו מן הצדקה, הוא ג"כ מפני שסובר שיש איזה כח בממונו להטיב לו ולהרע לו, אבל כבר כתוב לא יועיל הון ביום עבירה, ואם נגור עליו עונש, לא יצילוהו ממונו, ועוד צריך לידע שע"י שמחסר ממונו מצדקה, ינצל מחסרון בממונו באופן אחר כמבואר בב"ב (י"ע"ב). וכן הוא בגופו, כשהוא טורח לדבר מצוה ומתבזה, הרי הוא חוסך מעצמו טירחות ובזיונות אחרים.

דף סט. פסוק

אזל רב ענן לקמיה דמר עוקבא א"ל חזי מר היכי שלח לי ר"ה וכו' א"ל אימא לי איזי גופא דעובדא הכי הוי - כתב החפץ חיים זצ"ל (כלל י" בבאר מים חיים אות ל"א) דממעשה דמר עוקבא יש ללמוד הנהגה גדולה, והיינו דאם אחד סיפר לחבירו שפלוגי עשה לו רעה או חירפו וגידפו יהיה מי שיהיה המספר אפילו מגדולי הדור דבודאי לא ישקר, אעפ"כ לא יבוש חבירו מלשאול ממנו את עצם המעשה אשר היה מתחלה, כי הרבה פעמים ישתנה עי"ז הענין להפכו, והראיה מרב ענן שהיה אמורא והיה לו גילוי אליהו [וכדאיתא לקמן קו א] ואעפ"כ כשדרש ממנו מר עוקבא את המעשה בשלימותו נשתנה עי"ז הענין מרע לטוב.

ועע"ש בחפץ חיים שביאר דמה שסיפר רב ענן למר עוקבא היכי שלח ליה, לא היה בזה משום לשה"ר, דכוונתו היתה שמר עוקבא ימנעוהו מזה בעתיד או בשטר זה עצמו יחזיר המעשה.

דף סט. פסוק

ר"י אומר וכי אינו אלא שדה והיא רוצה למכרה הרי היא מכורה מעכשיו - בשו"ת חתם סופר בליקוטים (סי' ט') הביא דברי המרדכי שמי שנדר קרקע לבנות ביהכנ"ס עליה, ושרי העיר העכו"ם אינם נותנים רשות לבנות שם, והוא רוצה לחזור בו, כיון דלא התנה בתנאי כפול אינו יכול לחזור בו.

והקשה החתם סופר הא יש אומדנא דמוכח שלא רצה להקדיש רק על דעת שיבנו שם ביהכנ"ס, וכיון שאינו יכול לבנות, לא הקדיש אדעתא דהכי. ותירץ דכיון דביד טובי העיר לשנות לכל מה שרוצים, והו"ל כאילו כבר בנה בית הכנסת, וא"כ בתחלה אדעתא דהכי נדר לכל מה שירצו.

וכתב הגאון מטשעבין בדובב משרים (ח"א סי' קכ"ב) דיש סמוכים לזה ממתניתין דאמר ר"י וכי אינו אלא שדה והוא רוצה למכרה, הרי הוא כאילו כבר מכורה מעכשיו, וה"נ כיון דביד טובי העיר לשנותה, הו"ל כאילו כבר בנוי מעכשיו, ואינו יכול לחזור בו.

דף ע. פסוק

המדיר את אשתו מלהנות לו - הגרע"א (במשניות בנדרים, פ"ה אות מ"ב) מסתפק מהו הביאור בדברי המשנה - המדיר את אשתו מלהנות לו, האם אסר את עצמו או אסר את נכסיו.

והוא מוכיח דודאי הכוונה לאסור את עצמו ולא את נכסיו. והראיה, דהגמ' מקשה כיצד יכול הבעל להעמיד פרנס, הרי הפרנס עושה את שליחותו של הבעל, ואי נימא דהוא אוסר נכסיו על אשתו הא הפרנס משלם מנכסיו שלו, ואח"כ הבעל משלם לו, ומדוע יאסר אפי' דעביד שליחותו של בעל. וע"כ דודאי אסר את עצמו, וכיון דפרנס עביד שליחותיה מקרי שנהנת ממנו.

עוד הוכיח הגרע"א, דהא נחלקו רש"י ותוס' בסוגיין, מדוע הנדר לא חל על תשמיש המיטה. לרש"י הטעם, כיון שהוא משועבד לה, ועל חיוב משועבד לה לא חל הנדר. ולפי תוס' שלשון כזאת דלהנות לו, לא משמע אלא הנאת מזונות ולא הנאת תשמיש. ואי נימא דהבעל אסר את נכסיו מדוע דיכלול בנדרו אף תשמיש, וע"כ דאסר את עצמו. ולכך רש"י פירש שאסר נמי מתשמיש, רק דלא חל, ותוס' פליג דאפי' הכי לא נדר מתשמיש.

ובסוף דבריו מתקשה בסברא, דאמנם אסר את עצמו, אך מדוע יאסר לתת לה מזונות, הא לא הוי הנאה ממנו אלא תשלום חוב בעלמא. ובדוחק צ"ל דכיון דע"י תשלום זה נהנית, לכן נאסרת.

ותעשה כן. וכתב דמכאן ראייה לשיטת רש"י (יבמות יב א) דגם אשה מוזהרת על השחתת זרע וכגון לשאוב את הזרע ע"י מוך, וע"כ יש לה טענה עליו שהוא כופה אותה לעבור ע"י הריצה שלאחר התשמיש על איסור השחתת זרע.

וספרה לה - ובתוס' שם ד"ה וספרה.

בשל"ה הק' (שער האותיות אות ק) כתב דהנשים בימי ספירתן יש להם לספור בפה כמו שסופרים בספירת העומר היום יום אחד, שהרי קרא כתיב וספרה לה.

וכתב ע"ז הנו"ב (יו"ד מהדו"ת סי' קכ"ג): "אומר אני, הגאון הקדוש הזה, לרוב קדושתו וחסידותו, נתקיים בו אוהב מצות לא ישבע מצות, ורצה למען צדקו להגדיל תורה ולהרבות במצות", אולם הנו"ב חולק עליו, דשאני ספירת העומר דהי' יכול לומר וביום החמשים מיום הביאכם וגו' תביאו, ומזה דקאמר קרא וספרתם לכם, ע"כ שבא לומר שיש מצות ספירה.

משא"כ לגבי זב וזבה, אם הי' אומר רק וכי יטהר הזב מזובו ישב שבעת ימים לטהרתו, הייתי אומר דסגי בז' ימים אף על פי שאינם נקיים, לזה אמר וספרה לה שצריכים להשגיח שימים אלו יהיו נקיים, אבל לא שצריך לספור בה.

וכתב עוד שזהו כוונת תוס' כאן שכתבו אבל זבה שאם תראה תסתור, אין לה למנות, והיינו כיון שז' ימים אלו אינם ז' ימים כסדרן, אלא צריכה שיהיו נקיים, א"כ מבע"ל וספרה לה לזה, ולא שצריכה לסתור.

בהגה"ה שם מבנו של הנו"ב מפרש דברי התוס' דאירי לענין ברכה, כמוש"כ בראשית דבריהם דאין מברכין כו', שלכן אין מברכין על ספירת זבה שמא תראה ותסתור והו"ל ברכה לבטלה.

הגרי"פ פרלא (בסה"מ מ"ע קס"ד) הביא מס' אגודה שכתב מפורש כמו השלה"ק וז"ל אבל זבה אינה מברכת דלמא תסתור ספירתה, ומ"מ היא צריכה לספור בפה עכ"ל.

ועיין מה שהאריך בזה ובספירה דשמיטין ויובלין בס' דברי אסף "בענין ספירת העומר" בבירור וליבון שיטות השונות בהנ"ל.

ראשה פרוע דאורייתא היא וכו' - כתב הפרי מגדים (או"ח סי' ע"ה בא"א סק"ה) דמכאן "דמדומי ראייה" להתיר ללכת ברה"ר עם פאה נכרית, דאי לאו הכי הוי ליה להגמרא לתרין דראשה פרוע של המשנה היינו ביוצאת בפאה נכרית שאין בזה איסור דאורייתא אלא רק דת יהודית, אלא ע"כ דאפילו דת יהודית אין בזה.

והגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל (שו"ת שנות חיים תשוב' שט"ז) דחה ראייה זו, דבפאה נכרית בלא"ה אין לה כתובה משום דמאוסה לו משום זוהמא שע"י הפאה נכרית, וכדמפורש בניזיר (כח ב) ע"ש.

ופרנס לאו שליחותי קא עביד כו' - במשנה למלך (הל' מלוה ולוה פ"ה הי"ד) תמה מה מקשה כאן שהפרנס הוא שלוחו של הבעל ליתן מזונות מהבעל שהדיר הנאה לאשתו ואסור, דהא קיי"ל דאין שליח לדבר עבירה.

וכתב דמזה מוכח דלא שייך כאן הכלל דאין שליח לדבר עבירה, דהיכי דהמדיר מצוה לזון, הרי סוכו"ס המודר נהנה ממנו עפ"י ציוויו, ואף אם ישלח ע"י גוי או קוף אסור, דלא צריך כאן לענין שליחות.

ועפ"י ז' תמה אמש"כ הפוסקים בשם רש"י דשרי לישראל לומר לחבירו תלוה לי מעות מפלוני ישראל, ותביא לו הרבית, ולא שייך בזה שליחות, דאין שליח לדבר עבירה, והוא תמוה, דכיון דמגיע הרבית מידו לידו, ל"צ לענין שליחות לאסור.

אלו דברים שהבעל מיפר דברים שיש בהן עינוי נפש, אם ארחץ אם לא ארחץ כו' אמר ר' יוסי אין אלו נדרי עינוי נפש, ואלו הן נדרי עינוי נפש שלא אוכל בשר כו' - והיינו דפליגי אי בעינוי נפש מועט ה"ז כבר עינוי נפש, ור' יוסי ס"ל דדוקא עינוי נפש מרובה מיקרי עינוי נפש.

עפ"י ז' ביארו המפרשים (עיין במלבי"ם) פלוגתא בספרי (ר"פ מטות) כל נדר וכל שבועת איסור לענות נפש, ומה זה נדר שאינו מתחלל על פי אחרים הוא מפר, כך כל נדר שאינו מתחלל על פי אחרים הוא מפר דברי ר' יאשיה, ר' יונתן אומר נדר שאינו מתחלל באחרים אלא בו הרי הוא מפר. באיזה צד, אמרה קונם פירות העולם עלי הרי זה יפר, קונם פירות מדינה זו יביא לה מן מדינה אחרת. והדברים סתומים.

ופירשו דפליגי בפלוגתא הכא דת"ק ור' יוסי אי בעינוי נפש מועט יכול להפר או לא, דר' יאשי ס"ל דגם עינוי נפש מועט מיפר כת"ק דהכא, דזהו שאמר מה זה נדר שאינו מתחלל ע"י אחרים, כמו באומר קונם פירות עולם עלי שאין אחרים יכולים לחלל הנדר וליתן לה, כן כל נדר שאינו מתחלל ע"י אותם שנדרה מהן, כגון קונם פירות מדינה זו, הבעל מיפר, ור' יונתן ס"ל כר' יוסי דדוקא נדר שיש בו עינוי נפש מרובה אינו מיפר, וזהו מ"ש דדוקא נדר שאינו מתחלל בשום אופן ע"י אחרים אלא בו הבעל כשמיפר, אבל אין דרך ואופן אחרת שתוכל ליהנות מהפירות, והיינו דוקא באוסרת פירות העולם עליה.

או שתהא ממלאה ומערה לאשפה ותיעביד א"ר יהודה אמר שמואל שתמלא ונופצת - פרש"י דלאחר תשמיש א"ל שתרוץ ברגליה ותנפצנו שלא ילקוט הזרע ותתעבר.

הבית מאיר (אבהע"ז סי' כג) תמה, דאמאי תצא בלי כתובה מחמת זה והא נשים אינן מצוות אפרו ורבו וכל דלא באה מחמת טענה מה איכפת לה שתמלא ונופצת

אלו יוצאות שלא בכתובה כו' הקולנית, מאי קולנית אר"י אמר שמואל במשמעת קולה על עסקי תשמיש - והיינו שתובעת תשמיש עד שהשכנים שומעים, והוא בושה לו, לכן יוצאת שלא בכתובה.

עפ"י זה כתב בשו"ת נו"ב (אהע"ז מהדו"ק סי' נ"ג) במי שנשתדך עם אשה ונתברר אח"כ שהיא אינה שומעת כל כך בטוב, והוא צריך לדבר עמה בקול, הוה מום גדול ויכול לחזור בו.

דכמו דאם היא קולנית מרצונה אמרינן דמהאי טעמא שמדברת על עניני תשמיש בקול והשכנים שומעים והוא בוש בדבר יוצאת שלא בכתובתה, כן אם מחמת שהיא חרשת הוא צריך לדבר אתה בקול, ממילא אם הוא צריך לצעוק עד כדי כך שהשכנים ישמעו ה"ז מום ומקח טעות.

ובנדון שנשאל עליו היה שהמשודכת חלתה אחרי השידוכין, ומחמת כן נתחרשה, וכתב שאם הי' כן אחרי הנישואין, היינו אומרים שכיון שהיא אנוסה בדבר נסתחפה שדהו, אבל לגבי שידוכין שעדיין לא נכנסה לרשותו לא אמרינן כן, ויכול לבטל השידוך אף שבשעה שהשתדך אתה היתה בריאה.

במקללת יולדיו בפני מולידיו - כתב הפתחי תשובה (א"ה סי' קט"ו סק"י): שמעתי בשם הגאון החסיד מהרח"ל זצ"ל מבריסק שאמר דאיירי דוקא במקללת בשם או בכינוי וכמו מקלל עצמו או חבירו בשבועות (לה א) ואיסור מקלל אביו ואמו (יו"ד סי' רמ"א).

והקשה ע"ז הפתחי תשובה מודמבואר כאן דאמרה ליה "ניכליה אריא לסבא באפי בריה" שהיא קללה בלי שם וכינוי. וכתב דחכם אחד השיב לו דיש לומר "דאריא" הנאמר כאן הוא משל להקב"ה וכדאיתא בחולין (נט ב) וגם בספרי מקובלים איתא דאריה הוא שם.

בספר תשובה מיראה הקשה על המהרח"ל מבריסק זצ"ל, הנ"ל דאי נוקים הא דמקללת דוקא במקללת בשם, א"כ בלא"ה אין לה כתובה מצד שעוברת על דת משה, שהרי המקלל חבירו בשם עובר על לאו דאורייתא.

כל הפסולין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים - האור שמח (בשו"ת סי' ט"ו) נשאל בחתן שטוען שלא ידע כי חסרים לכלתו שני שיניים אי יכול לבטל את השידוך בלי חרם וקנס, [עי' בית שמואל (סי' ל"ט סקי"א)].

והשיב האור שמח דלכאורה שפיר טענתו טענה, דגם חיסור שיניים בכלל מומים הפוסלין בכהנים הוא וכדתנן בבכורות (מג ב) דכהן שנשרו שיניו פסול משום מראית העין. אלא דכתב דשמע דבזמנינו מחולשת הדורות שרובן יש להן חולי שיניים ויש להן שן תותבת, וכיון דרובא הכי איתנהו אין כאן מקח טעות, ועע"ש.

קדשה בטעות כו' ואם בעלו קנו - בתשובות מיימוניות שבסוף סדר נשים (סי' י"ח) נשאל שאלה באיש שקידש אשה בטבעת שאולה ובירך ברכת אירוסין ונישואין, ושוב קידש אותה כדת בטבעת שלו, אם צריך לברך עו"פ ברכת אירוסין ונישואין. ומורה אחד אמר שצריך לגרש אותה ולקדשה שוב עם ברכה.

והשיב על זה הר"ש משאנץ דלגרש פשיטא שאסור כמ"ש סנהדרין (כ"ב ע"א) בא וראה כמה קשה גירושין, שהתירו לייחד ולא לגרש. ועוד דהו"ל גורם ברכה שאינה צריכה כמו שח בין תפלין לתפלין.

ועוד כתב לדון דהמשאל התכוין ליתן לו הטבעת שיהי' שלו ויחזיר לו דמיו כדי שיוכל לקדש בו. ואף אם נימא דהו"ל קידושי טעות, כיון דבעל אח"כ קנה ותו לא בעי ברכה. והביא רא"י מסוגיין דקדשה בטעות ופחות משו"פ וכן קטן שקידש אינה מקודשת ואם בעלו קנו, ומשמע דלא בעו אז לברך כשבועל. וכן מצאנו כ"פ בש"ס דמשיאין לקטן והיא נשאת אצלו כשתגדיל, ולא בעי ברכה כשיגדיל, ומכל זה מוכח שכיון שעשו ברכה על קידושין כל דהו סגי בזה ול"צ לברך אח"כ, וה"ה בקידושי טעות סגי באותן ברכות שבירך כשקידש אותה אז, וע"ש עוד מש"כ בזה.

ומאי שנא כתובה וכו' אי הכי גט נמי וכו' אמר רבה וכו' רבא אמר וכו' - הגאון הבית מאיר (אבהע"ז סי' לא) כתב להוכיח דבספיקא דדינא לא מיקמינן אחזקה מהגמ' כאן דאיתא ב' תירוצים בחילוק בין כתובה לגט, וכתב בבית מאיר: ואי נימא דבכל ספק קידושין מוקמינן אחזקת פנוי מה"ת ורק מדרבנן צריכה גט מה איכא בין רבא לרבה ור"ח, אלא ע"כ כיון דתנא ספוקי מספקא ל"ה הו"ל ספיקא דדינא ולא מוקמינן אחזקה עכ"ד.

תנא ספוקי מספקא ל"ה גבי ממונא לקולא גבי איסורא לחומרא - כתב האיילת השחר יש לעיין להמבואר ברא"ש (ב"ב פ"ט סי' כ"ג) דהיכא דיש ספק באומדנא לא דנים כלל לפי האומדנא, א"כ כאן נימא דהוי ודאי קידושין. ואולי דכשיש ספק על כל אדם האם רוצה אשה עם נדרים, זה נשאר ספק אף על גב דזה ספק באומדנא, ודוקא כשדנים לבטל איזה דבר או באופן מיוחד להוציא מכלל אנשים, אז ספק אומדנא כזה לא הוי אומדנא, אבל היכא שזה ספק בכללות האנשים, נשאר ספק באומדנא ולא בטל הספק, אמנם אכתי צ"ב דאין לנו נ"מ עכשיו בשאר אנשים ואנו דנים רק כלפי אותו האיש.

גליון זה יוצא לאור ע"י שיעור הדף היומי בביהמ"ד אהל תורה רח"ה הרב יוסף קארו 4 ביתר.

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com